

FIȘA DISCIPLINEI LLV5030

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Babeș-Bolyai”
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și literaturi clasice
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclul de studii	Nivel licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filologie clasică / licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLV5030 Categoriile esteticului în antichitate							
2.2 Titularii activităților de curs	Lect. dr. Bogdan NEAGOTA							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect / c.p.	Lect. dr. Bogdan NEAGOTA							
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	DS
							Obligativitate ³⁾	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs		3.3 seminar/c.p.	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs		3.6 seminar/c.p.	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități: pregătirea antologiei texte ilustrative, inscripții etc.					-
3.7 Total ore studiu individual	42				
3.8 Total ore pe semestru	70				
3.9 Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• sală de curs
5.2 De desfășurare a seminarului /cp	• sală de curs/seminar/curs practic

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul esteticii, a principalelor orientări metodologice în abordarea fenomenului estetic din perspectivă istorică și critică. C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română; interpretarea de texte cu motive și teme estetice din culturile antichității clasice și târzii. C3 Descrierea vocabularului și schițarea orizontului estetic al antichității greco-romane.
Competențe transversale	CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordantă cu etica profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul vizează circumscrierea rădăcinilor intelectuale antice ale esteticii (curente culturale și autori), în contextele culturale în care acestea au fost active. Fără a avea autonomie epistemică în raport cu celelalte discipline ale filosofiei, reflecția estetică antică problematizează și conceptualizează o serie de categorii estetice (frumos, sublim, tragic, comic, urât, formă, stil, operă, gust, imagine etc.), în contextul mai larg al ordinii ontologice: <i>kosmos</i> -ul ca ordine armonică, sistem coerent de părți articulate în manieră teleologică, apt să suscite admirație și emulație. Ideea de <i>kosmos</i> subîntinde experiențele artistice ale antichității, atât la nivelul producerii obiectului de artă, cât și la cel al structurii sale și al efectelor asupra consumatorilor de artă (publicul). Sursele utilizate sunt literare și filosofico-religioase. Metodologia se axează pe o abordare istorică și critică.
7.2 Obiectivele specifice	Tematica acestui curs este utilă studiilor socio-umane, fiind un instrument auxiliar important în asimilarea unor date culturale de bază, din perspectiva metodologiilor actuale. Studiul istoriei esteticii antice, din perspectiva genezei acestei discipline (instituționalizată ca disciplină filosofică autonomă abia în sec. al XVIII-lea), este util abordării istoriei culturale europene și are un rol modelator în asumarea memoriei culturale specifice acestui spațiu.

8. Conținuturi

8.1 Curs 1. Estetica în Grecia arhaică. Originile poeziei și ale artelor plastice. Texte comentate: poemele homerice și hesiodice, poezia lirică. 2. Estetica în Grecia clasică (I). Texte comentate: Aristofan; Eschil, Sofocle și Euripide.	Metode de predare metoda expozitivă, dialogul metoda expozitivă, dialogul	Observații
3. Estetica în Grecia clasică (II). Texte comentate: presocratici (Heraclit, Democrit) și pythagorism ().	metoda expozitivă, dialogul	
4. Estetica în Grecia clasică (III). Texte comentate: sofști, Socrate, Platon.	metoda expozitivă, dialogul	
5. Estetica în Grecia clasică (IV). Texte comentate: Aristotel.	metoda expozitivă, dialogul	
6. Estetica în perioada elenistică și romano-elenistică (I). Texte comentate: epicureism, scepticism, stoicism.	metoda expozitivă, dialogul	
7. Estetica în perioada elenistică și romano-elenistică (II). Texte comentate: Cicero și Pseudo-Longin.	metoda expozitivă, dialogul	
8. Estetica în perioada elenistică și romano-elenistică (III). Texte comentate: estetica literară (poetica elenistică și latină)	metoda expozitivă, dialogul	
9-10. Estetica în perioada elenistică și romano-elenistică (IV). Texte comentate: muzica, artele plastice, arhitectura.	metoda expozitivă, dialogul	
11. Estetica în antichitatea târzie (I).	metoda expozitivă,	

Texte comentate: Plotin și neoplatonismul.	dialogul	
12. Estetica în antichitatea târzie (II). Texte comentate: Dionisie Areopagitul.	metoda expozitivă, dialogul	
13. Estetica în antichitatea târzie (III). Texte comentate: Augustin.	metoda expozitivă, dialogul	
14. Estetica în antichitatea târzie (IV). Texte comentate: Boethius, Cassiodorus, Isidor.	metoda expozitivă, dialogul	

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

FONTES

Platon, *Dialoguri (Symposion. Hippias maior. Phaidros. Phaidon. Republica)*
Aristote: *Poetica. Retorica. Etica nicomahica. Politica VIII.*
Vitruve, *De Architectura*
Horatius, *Ars poetica*
Plotin, *Despre frumos (Περὶ τοῦ καλοῦ). Despre frumusețea inteligibilă (Περὶ τοῦ νοητοῦ καλλοῦς)*
Pseudo-Longin, *Despre sublim (Peri hypsous / De sublimitate)*
Augustin, *De musica*
Boetius, *De Institutione musica*

STUDIA

Categoriile estetice

Evanghelos Moutsopoulos, *Categoriile estetice. Introducere la o axiologie a obiectului estetic*, tr. Victor Ivanovici, Editura Univers, București, 1976.
Étienne Souriau, *Les catégories esthétiques*, C.D.U., Paris, 1961.
Étienne Souriau, *La Correspondance des arts. Éléments d'esthétique comparés*, Paris, 1947.
Vasile Morar, *Estetica. Interpretări și texte*, Universitatea din București, 2003, cap. III (Categorii estetice), IV (Frumosul – fenomen estetic de bază și categorie centrală a esteticii), VI (Tragicul).
<http://ebooks.unibuc.ro/filologie/morar/index.htm>
Dabney Townsend, *Introducere în estetică*, tr.ro., Editura ALL, București, 1997.
Carole Talon-Hugon, *L'esthétique*, PUF, Paris, 2004.
Jerrold Levinson, *The Oxford Handbook of Aesthetics*, Oxford University Press, 2003.
Roman Ingarden, *Studii de estetică*, tr.ro., Editura Univers, București, 1978.
Mikel Dufrenne, *Fenomenologia experienței estetice*, 2 vol., tr.ro., Editura Meridiane, București, 1976.
Theodor Adorno, *Teoria estetică*, tr.ro., Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
Étienne Souriau, *Les différents modes d'existence*, PUF, Paris, 2009.

Categorii estetice grecești și romane

Jacques Darriulat, *Introduction a la philosophie esthetique*.
URL: <http://www.jdarriulat.net/Introductionphiloesth/Antiquite/IndexAntiquite.html>
David Konstan, *Beauty – The Fortunes of an Ancient Greek Idea*. New York, Oxford University Press, 2014.
Philippe Logié, „Fonctions du Beau et du Laid dans les romans d'antiquité”. În: *Le beau et le laid au Moyen Âge*, Presses Universitaires de Provence, Aix-en-Provence, 2000, pp. 353-367. URL: <http://books.openedition.org/pup/4039>
Jean-François Mattéi, *Pythagore et les Pythagoriens*, PUF, Paris, 1993.
Pierre Boyancé, *Les Muses et l'harmonie des sphères*, Paris, 1946.
Evanghelos Moutsopoulos, *La Musique dans l'œuvre de Platon*, PUF, Paris 1958.
Evanghelos Moutsopoulos, „Prévenir ou guérir ? Musique et états orgiastiques chez Platon”. In: *Kernos*, 5, 1992. URL : <http://kernos.revues.org/1056>
Brigitte Van Wymeersch, „La musique comme reflet de l'harmonie du monde. L'exemple de Platon et de Zarlino”. In: *Revue Philosophique de Louvain*. Quatrième série, tome 97, n°2, 1999. pp. 289-311.
Pierre Aubenque, *Le Problème de l'être chez Aristote. Essai sur la problématique aristotélicienne*, Paris, PUF, 1962.
Christian Vassallo, *La dimensione estetica nel pensiero di Plotino. Proposte per una nuova lettura dei trattati Sul bello e Sul bello intelligibile*, Napoli, Giannini, 2009.
Pierre Hadot, *Plotin ou la simplicité du regard*, Plon, Paris, 1963 / *Plotin sau simplitatea privirii*, tr.ro., Polirom, Iași, 1998.
Maurice de Gandillac, *La Sagesse de Plotin*, Hachette, Paris, 1952.
Jean-Claude Fraisse, „La simplicité du Beau selon Plotin”. In: *Revue de Métaphysique et de Morale*, No. 1 (Janvier-Mars

1983), pp. 53-62.

Evangelhos Moutsopoulos, *Les structures de l'imaginaire dans la philosophie de Proclus*, Les Belles Lettres, Paris 1985.

Evangelhos Moutsopoulos, *Philosophie de la culture grecque*, Centre de Recherche sur la Philosophie Grecque, Athènes 1998.

Evangelhos Moutsopoulos, „Les dieux dansent chez Proclus”. In: *Kernos*, 17, 2004. URL: <http://kernos.revues.org/1410>

Evangelhos Moutsopoulos, „Musique et musicalité dans les Oracles chaldaïques”. In: *Kernos*, 3, 1990. URL : <http://kernos.revues.org/997>

Alexandra Dardenay, „Rome, les Romains et l'art grec : translatio, interpretatio, imitatio, aemulatio”. In: C. Bonnet et F. Bouchet, *Translatio. Traduire et adapter les Anciens*, Garnier, pp. 331, 2013.

URL: <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00938998>

Agnès Rouveret, „Ce que Plin l'Ancien dit de la peinture grecque : histoire de l'art ou éloge de Rome ?”. In: *Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres*, 151e année, N. 2, 2007. pp. 619-632.

URL: www.persee.fr/doc/crai_0065-0536_2007_num_151_2_87928

Béatrice Bakhouché, „Musique et philosophie : le *De Institutione musica* de Boèce dans la tradition encyclopédique latine”.

In: *Bulletin de l'Association Guillaume Budé*, n°3, octobre 1997. pp. 210-232.

URL: www.persee.fr/doc/bude_0004-5527_1997_num_1_3_1890

Istorii ale esteticii

Władysław Tatarkiewicz, *History of Aesthetics. Vol. I. Ancient Aesthetics*, Warszawa, 1970 / *Istoria esteticii. Vol. I. Estetica antică*, tr.ro., Editura Meridiane, București, 1978.

Giovanni Lombardo, *L'esthétique antique*, Librairie Klincksieck, Paris, 2011.

Maurice De Wulf, „L'histoire de l'esthétique et ses grandes orientations”. In: *Revue néo-scholastique*, n°62, 1909, pp. 237-259. URL: www.persee.fr/doc/phloul_0776-5541_1909_num_16_62_2706

Aleksei Fedorovich Losev, *The dialectics of myth*, tr. Vladimir Marchenkov, Routledge, New York, 2003.

Aleksei Fedorovich Losev, „Twelve theses on antique culture”, tr. Oleg Kreymer and Kate Wilkinson. In: *Arion. A Journal of Humanities and the Classics*, Third Series, Vol. 11, No. 1 (Spring – Summer, 2003), pp. 55-70.

Alexei Fiodorovitch Lossev, *История античной эстетики [L'Histoire de l'esthétique antique]*, 8 vol., Moscova, 1963–1988.

Gianni Carchia, *L'estetica antica*, Roma-Bari, Laterza, 1999.

Sergio Givone, *Storia dell'estetica*, Roma-Bari, Laterza, 1988.

Ancient Aesthetics. În: The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP). URL: <http://www.iep.utm.edu/anc-aest/>

Medieval Theories of Aesthetics. Ibid. URL: <http://www.iep.utm.edu/m-aesthe/>

Umberto Eco, *Art et beauté dans l'esthétique médiévale*, Paris, Le Livre de Poche 2002 [1997 și 1959].

Gilbert Lascault, *Le Monstre dans l'art occidental*, Paris, Klincksieck, 1963.

Dicționare și enciclopedii

Francis E. Peters, *Termenii filozofiei grecești*, tr.ro., Humanitas, București, 1993.

Anne Souriau, Étienne Souriau, *Vocabulaire d'esthétique*, PUF, Paris, 2010.

Jacques Morizot, Roger Pouivet, *Dictionnaire d'esthétique et de philosophie de l'art*, Armand Colin, Paris, 2012.

Michael Kelly (ed.), *Encyclopedia of Aesthetics*, New York, Oxford, Oxford University Press, 1998.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare
- tematica este elaborată pe baza bibliografiei internaționale a domeniului;

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs și seminar	Corectitudinea și completitudinea cunoștințelor	Referat	100%

	Gradul de asimilare a limbajului de specialitate		
10.5 Curs practic	Capacitatea de aplicare practică a cunoștințelor teoretice dobândite Criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiinciozitatea, interesul pentru studiul individual		
10.6 Performanța studentului în urma promovării disciplinei			
<ul style="list-style-type: none"> cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și aplicarea lor practică 			

Data completării

Semnătura titularului
de curs

20.03.2020

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

21.03.2020

Data avizării la

Semnătura Prodecanului

Ștampila facultății

Decanat

responsabil

29.04.2020